

ճակնից շարժվել և զարթոնելով... «Հայր թող դուրս»։ Իրաւունք ունիք, Սիրելիք, ցաւալի է տեսնալը, ու ճշմարտապէս սիրաւի մը արդարութեան եւ ճշմարտութեան բռնաբարութիւնը՝ ոչ երբեք կրնայ անտարբեր աչքով նկատուիլ։ մահապառ հարուած մըն է արդարութեան եւ իրաւանց պաշտպանութեանը համար նախատուիլ ու հալածուիլը։ մահաւանդ երբ հարուածը այն անձերէ կ'ընդունուի, որոնց աղատութեան համար ալ նոյն ատենը կ'աշխատուի։ Իրաւունք ունիք կ'ըսեմ, որովհետեւ այսպիսի տարօրինակ դիպուածոց մէջ մարդկային բնական դժգոհմանը, գրեթէ անհնարին է վրէժխնդիր չ'ըլլալը։ սակայն Քրիստոսի անյիշատակ ձայնը՝ այսպիսեաց համար ալ կը հրաւիրէ զմեզ իւր հետը հառաչել։ «Հայր՝ թող դուրս»։

Գիտէ՞ք Քրիստոս որ բարեխիտ ու միաբնիտ ժողովուրդ մը քահանայապետներէն ու փարիսեցիներէն զըրգըւում է, գիտէ՞ք որ Հռովմայեցոց տէրութեան պաշտօնատէրները նոյն քահանայապետաց եւ փարիսեցոց թերադրութեամբ, խաժամուժ ժողովուրդեան աղաղակովը եւ սուտումուտ մարաստանութիւններով շփոթած են։ կը տեսնա՞ր որ նոյն ինքն քահանայապետները եւ փարիսեցիները փառասիրութենէ ու շահասիրութենէ մղուած մէկ խօսքերին մէկալ խօսքերնուն չէր համաձայնէր։ «սա կայն եւ այնպէս չէր նման վկայութիւն նոցա» (Մարկ. Ժ. 39)։ կը լսէ՞ք որ իր քարոզած ճշմարտութեանը եւ ուղիղ վարդապետութեանը սրբտերնուն չարութենէն ականջնին գոցելով «հայհոյեաց» (Մատթ. Ի. 23) «մահապառ է» (Ղուկ. Ի. 63) կը պոռչտան, եւ ուր տեղ որ ալ ճշմարտութիւնը ընդունելու կ'ստիպուին՝ ապտակով մը՝ «այդպէս պատասխանի տաս քահանայեպետիդ»։ (Յովհ. Ժ. 22)։ ըսել կուտան։ Ասոնց ամէնուն փոխարէն կ'ըսեմ, ի՞նչ կը հառաչէ Քրիստոս։ «Թող դուրս»։ նոյն ցաւալի դիպուածի մէջ եւք Յարգոյ քահանայ Եղբարք, Աստուածասէր իշխանք, եւ Սիրեցեալ Ժողովուրդ Քրիստոսի, մեր հակառակորդաց մասը բարի եւ միաբնիտ ժողովուրդ մի է, եւ ժամանակիս քահանայապետներէն եւ փարիսեցիական ընթացք ունեցող անձերէն զըրգեալ, ոմանք տգիտութեամբ՝ ոմանք առ մարդկային ակնածութեան՝ եւ ոմանք թերեւս չարութեամբ, անհաշտ թշնամութեամբ մը, անհիմն եւ անտի ենթադրութիւններով, եւ հակադրային դրութիւններով ձեր ամենափափուկ զգածմանը, այսինքն է՝ ձեր հաւատոյ ուղղափառութեան դէմ խիզախելով, յանդիման թշնամանք եւ բոլորովին Քրիստոնէական հոգւոյ անվայել ստաբանութեամբ շարունակ զձեզ վատահամբաւելու փոյթ մը յայտնած եւ ամեն միջոց ի գործ դրած են։ Հռովմայ Ուրբ եկեղեցոյ պաշտօնէից առջեւ խօսքով զրոյթ եւ հեռագրով այնչափ շինծու եւ մէկզմէկու անհամաձայն ամբաստանութիւններ կուտած են եւ փարիսեցիական նախնաձայնդրութեամբ այն աստիճան աղաղակներով Հռովմը լեցուցած են, որ պաշտօնատէրներն անգամ չ'իջեցան անոնց կողմնակցութիւն ցրած ատենին եւս՝ ձեր արդարութեան վկայելու ստիպուած են։ այս նշանաւոր խօսքերը ոտէպ կրկնելով։ «աղք ձեր եւ քահանայապետ մասնեցին զձեզ» (Յովհ. Ժ. 35)։ նոյն իսկ Պօլոյ Առաքելական

Նախնայն մեր Յարգոյ անմեղ եւ քահանայութեան քահանայ Եղբարք արգելաւոր վճիռը ստորագրած ատենը՝ ձեռուրները լուանալով, «քաւեալ եմ ես յարենէ արդարոյդ այդորիկ» (Մատթ. Ի. 24) ըսել կ'ուզէ, երբ նոյն թղթին մէջ յայտնի եւ բացառապէս կը վկայէ՝ թէ հակառակորդաց կողման յոյժ թախանձանքէն ստիպուած կը գործէ զայն։ Մեր հակառակորդ եղբայրները, սրտիս ցաւօքը կ'ըսեմ Սիրեցեալ Ժողովուրդ, չեմ գիտեր ո՞ր մարդկային տկարութենէն մղուած՝ անզգալի շահասիրութեամբ մը յայտնի ճշմարտութեանց դէմ պատերազմած ժամանակին, երբոր ճշմարտութեան գործողութեան փաստներէն յաղթուած բերանին բանալու անգամ ձերներին չըմնար, այո՛ գիտեմ, եւ շատ անգամ ձեր արդարացի գանգատը լսած եմ, որ յանկարծ կոպիտ ապտակ մը կ'արձակեն ձեզի՝ հերձուածող, հերետիկոս՝ խօսքերով, եւ շինծու ու փարիսեցիական նախնաձայնութեամբ մը Սրբազան փահանայապետին խորին յարգանք մը կեղծելով յանդիմանելու կրակին, «Այդպէս պատասխանի տաս քահանայապետիդ»։ ո՞չ ո՞ր աստիճան խեղճութեան կը հասնի մարդկային տկարութիւնը, որ բարեպաշտութեան երեւութով փարիսեցիական հաւատոյ մը վարագուրին ներքեւ, չէ՛ թէ միայն յայտնի շահասիրութեանց զգուշիկ գործերը ծածկելու կ'աշխատի, այլ եւ անմեղ ուղղափառ ժողովուրդ մը, իբր արտաքայ եկեղեցոյ միացած, անխղճ բամբաստելու եւ նախատելու կը յանդիմանի։ Միթէ Քրիստոս Տէրն մեր չէր գիտեր որ ժամանակին քահանայապետը պէտք է պատուել անոր խօսքը յարգել, եւ հըրամանին հնազանդիլ, Քրիստոս կ'ըսեմ որ «ոչ եկի (ըսաւ) լուծանել զօրէնս, այլ լնուլ» (Մատթ. Ե. 17), օրէնքները աւերելու եկած չեմ, այլ կատարելագործելու։ ի վերայ այս ամենայն ուղղութիւնը եւ ճշմարտութիւնը պաշտպանելու համար քահանայապետին կամացը եւ կարծեաց հակառակ խօսիլ օրինաւոր սեպեց։ որով սորվեցնել ու զեց մեզի՝ որ արդարութեան՝ ճշմարտութեան՝ եւ իրաւանց պաշտպանութեան համար՝ քահանայապետաց իսկ ի հարկէ ըստիպեալ ընդդիմութիւնը, ոչ երբեք օրինաց հակառակ կամ իշխանութենէ ապստամբել է։

Չօրացէք ուրեմն Սիրեցեալ Ժողովուրդ Քրիստոսի, այս գեղեցիկ անյիշատակութեան զէնքովը, միացուցէք ձեր արտասուալից ձայնը մեր ֆրիկին հառաչանացը հետ «Հայր թող դուրս»։ ներէ՛ ասոնց Հայր, աղքերնուս վրայ հասուցած սոյնափ վընասուցը, ներէ՛ ասոնց անգութ հալածանքները, սուտ զրպարտութիւնները, անիրաւ յարձակումները, թըշնամանքները, գայթակղական խօսքերը, վրէժխնդիր սպառնալիքները, ներէ՛ ասոնց՝ Հայր, ներէ՛, վասն զի ըրածնին չեն գիտեր «ոչ գիտեն զինչ գործեն»։ Վստահ եղիք Սիրելիք իմ, որ իրօք ըրածնին չեն գիտեր, վասն զի ոմանք տգիտութեամբ ըսինք, ոմանք միամտութեամբ եւ ոմանք թէ եւ նենդ ութեամբ՝ բայց շահասիրութեան թանձր շղթաներէն քաշուլուտուած կը գործեն։ ասոնցմէ որը որը սենք, միշտ մի եւ նոյն է հետեւութիւնը՝ թէ այդ մարդիկները ըրածնին ու թողածնին չեն գիտեր։ եթէ ըրածնին չեն գիտեր, ապա յաւէտ ցաւակցութեան արժանի են։ եթէ ցաւակցութեան կը կարօտին, ապա ա

նոնց դէմ ներքորտութիւն բարկութիւն եւ դիտակալութիւն ցուցունելը Քրիստոնէական վէհանման ոգւոյ մը համար ոչ երբեք ներելի է, եթէ այսպէս է, ապա ուրեմն ձեր վիրաւորեալ սրտերուն ուրիշ դիւցազնական միջիշտութիւն չի մընար, Սիրելիք իմ, բայց եթէ փարուելով Քրիստոսի Տեառն մերոյ սուրբ Խաչին, եւ ձեր արդարութեան ուղղութեան եւ ուղղափառ դաւանութեան բոլորանուէր ողջակէզը Հօր Աստուծոյ ընծայելով, իւր Միածին Որդւոյ հետ միատեղ անյիշատակ ողբով հառաչել։ «Հայր թող դուրս, զի ոչ գիտեն զինչ գործեն»։

Թ Ա Ս Հ Ի Հ

Չարաւանք կ'ընէին նիւսիւնիդոտէ տերնին պէյան իմտիլիմիզ յորդոր, վէ տահա տողոուու բանադրանք թէհտիտի քեհաւոր ճէկապընէն էր մէնիճէ սիւրէթի տիր տէնիլէճէք եւերտէ, պասմա սէհվի օլարագ բանադրանք քեհաւոր տէնիլիլ զուպի հալպու քի բանադրանք թէհտիտի թաւաֆը միլլէթտէն օլմայլը, էյլէ հագսըլ վէ միւնասէպէթսիպ պիր իշէ սիւլիւք իտէնիլէք ետլընդ պիր ճէվապ վէրմէք էքքեարընտան իպարէթ պուլունմուլ օլմալ իլէ։ թասահիս սէհվէ իպթիտար գըրընըր։

ՍՈՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻԷՐ

Թուր 11 հոկտեմբեր սապահ սաաթ 2. Ֆրանսանըն 13 ինճի ֆրգայի ասքերիլէսինի պաշ գօմանտանը թաւաֆրետան, Ֆրանսա հարպիլէ նազալթիլէն շու աթիտէք թէլէկրաֆ չէքիլմիլ տիր։

Օրլէան 10 հոկտեմբեր ախլամ սաաթ 8.

Պու սապահ սաաթ 9 գարարաւրնտա, ճէնէրալ լոնկերիւնի ֆրգաւսը իլէ պաղը ալլը պէօլիւքիլին պուլունտուղարը Արթըն իւզէրիլէ տիւլմէն ճէսիմ գուլլէթէ հիւճմ իտիպ, զապթ իթմիլ տիր։ ճէնէրալ իէյնօ, Յ ալպ իլ 4 թապուր ասքեր վէ սէքիլ թօբու օլան պիր պաթար եատան զիյատէ թօբ իլէ ճէնէրալ լոնկերիւնի իմտաղանա իթմիլ տիր։ Պիղիմ ասքերիլէսիլի ախլամն սաաթ 2 սինէ գատար տիւլմէն մուգալլէ մէթ իլլէտիքտէն սողա, օրմանլաւա գատար կերի չէքիլմիլ տիր, քի պու օրմանլար տայիմա էլիմտէն չըգարմայլ, հէր հալտէ մուհաֆաղա իտէճէ յիմ. պու գալկալտան տիւլմէնիլ իիյատէ, սիւարի վէ պաթուտու թօբ ճու ասքերիլէ չօլլուգ իտի։

Թուր 12 հոկտեմբեր ախլամ սաաթ 3.

Փարիսին իլլէք եօլարընտան կէչ մէյէ մուվաֆֆադ օլան պիր բօսթա ճընըն պէյանըն նազարէն, հոկտեմ. 7 տէ Մօն—Վալէրէն վէ Սէն—Գլու գալէալարը արասընտա պիր գալկալուգու պուլուպ, Ֆրանսըլ ասքերիլէրին թէ օմանտանը ճէնէրալ Բ. Օ. Տիւգօ իտի. պու մուհարէպէտէ Բրուսիալը քեհալիլէն մաղուպ օլուպ, մէվգըլէրին պրագմըլար վէ վէրսալա տողոու կերի չէքիլմիլ տիր։

Օմանըլ գօն. 42) — 43

Ինկիլթէրրա պանգաւրնա 393.000 ատէտ ինկիլթէրաւը կըրվիլ տիր։

Թուր 12 հոկտ. սապահ սաաթ 11.

Շու աթիտէք թէլէկրաֆարը ալլըլըլ տիր։

Պօմանսի 12 հոկ. Բրուսիանըն սիւարի ասքերիլէր տայիմա Մէօնտէ տիրէր, 1500 գատար Բրուսիալըլար, Սէնթ—Մյոս մուհիմմաթ ալլըլար։ 60 գատար Բրուսիա սիւարիլէր, Ունոյա կիրմիլլէր, վէ չէհիլ էմինիլէսի տիրալար, վէ պատէհու Ապլլէ կիթմիլլէր տիր։

Բըմիլլըմօն 12 հոկտեմբեր էյլէն. Ֆրանսըլարըն գարաղօլարը տիւլէ կիւն հէման 15.000 Բրուսիալըլար իլէ տէօլիւլիւպ, մուհարէպէյի Ֆրանսըլար գազանըլար տիր։ Տիւլմէնիլ չարգաճըլարը Բամպէրիլլէ թարիպիլէ էրիլէրնա իւզէրիլէ եւրիպօլար։

Թուր 12 հոկտ. ախլամ սաաթ 11 տէ.

Բէսմի թէլէկրաֆար։

Պօմանսի 11 հոկտ. ախլամ։ Տիւլմէնի Օրլէան չէհիլիլ զապթ իտիպ իթմէտիլի մալիւմ տէյլ տիր. պիլլիմ ասքերիլէրիլ, լուար չայընըն սօլ գըլըրնա տողոու կերի չէքիլմիլ տիր։ Բըմիլլըմօն 11 հոկտեմբեր։ Տիւլմէնի կիւն Ֆրանսըլ պաղը պօղուղարը իլէ Բրուսիալըլար պէյիլիտէ պիր գալկալ տուր։

Իլ 10 հոկտեմբեր։ Պիլ գալէալար, տիւլմէն թարաֆընտան հէր նէ գատար թօբա թուլուլար իտէտէ, չէտիտէն մուգալլէթ իտէյօր։

Թուր 13 հոկտեմբեր սապահ սաաթ 8 տէ.

Բէսմի թէլէկրաֆար, Իլ 11 հոկ. Պու կիւն Գամպրէն եագըն պիր պալօն տիւլմիլ իտէտէ, նէրէտէն կէլտիլի մալիւմ օլմալ տիր։

Բիթիլիլ 12 հոկտեմբեր ախլամ։ Արթընէ պուգու պուլան մուհարէպէլէր իւզէրիլէ հէնուգ սահիս իսպերիլէր ալըմմալ իտէտէ, կէօրիւնիլ քի, տիւլմէն պիլիմ ասքերիլ չօք թէլէֆաթ վէրմիլ տիր։

Պէլկարտ 12 հոկտեմբեր ախլամ։ Պիղիմ ասքերիլէրիլ, լուարն սօլ գըլըրնա տողոու կերի չէքիլմիլ տիր։ Պէլկարտ չէհիլ իւզէրիլէ գուլպալարալ ալըմմալ տիր. չըմնտըլէր մէքէքիլ իլէ վարուլարն պիր չօք էվլէրի եանմըլ տիր։

Թուր 13 հոկտ. ախլամ սաաթ 6.

Տիւլմէնի ախլամ թարիլիլ էքիլալտան կէլէն պիր թէլէկրաֆարն ալլանալըլընա կէօրէ, չէհիլ մէզպուր Բրուսիալըլարտան զապթ օլունմուլ տուր։ չէհիլն միլլէթ մուհաֆիլ ասքերիլի մուգալլէթ իթմիլ իտէտէ, տիւլմէնիլ թօբա օլան գուլլէթիլ ճէսիլմիլնալէն Սէրիլիլէ տողոու կերի չէքիլմիլէ մէճպուր օլունտուր։ Ետտէ օլան Ֆրանսըլարըն պաղը պօղուղարը չէհիլ մէզպուրա իսպերիլ պըրադմադըլըն գալըլար իտէտէ։

(Բէսմի իսպար)։ Մահը հալին 12 թարիլիլ իլէ Ֆրանսա հիւքիլմէթիլտէն սուտուր իտէն պիր ֆէրման նամէտէ 1. օրմուտա թէվէհաթա տայիլ օլան գանունամէլէրին էսնայիլ մուհարէպէտէ լալլ օլաճաղը վէ 2. մէրաթիլար ասքերիլէ, օրմուլա տայիլ օլմայան ատամլարա իթալըրնապիլիպ, լարին էսնայիլ մուհարէպէտէ չէրէֆիլ պիր իշ վէ եախտ իրամաթը միւհիմմէ իսպար իթմիլ օլաուղու թէպէյիլն իթմիլ տէն սօղա իսիլպէ վէրիլ ճէյիլ պէյան օլունմուլ տուր։

Տիւլմէն պիր ֆէրմանամէլին հիւքիլմէն էնէպիլ մէմայիլ քեհն Ֆր

